

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytatán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: HALASI-ÚTCA, 17. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 184. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árlengedés alattik.

Bélyegjék minden beiktatásért 30 kr.

A kedves horvátok.

Azok, a mik jelenleg Horvátországban történnek, nagyon hasonlítanak az engedékeny apa hálátlan gyermekének rakoncátlanságaihoz.

Régi közmondás az, hogy jóéret jót ne várj és a kedves dédelgetett horvát néppel a hatalommal tőr ellenünk, mit mi adtunk neki kezébe.

Nagyon is sokat adtunk. Egy maroknyi nép, mely Tótországgal egyetemben nem számít többet 1 millió 156 ezer lélekkel, olyan állami jogokkal lett felruházva, mely azt legjobban hiszeműség szerint se illethetné.

Adtunk neki belügyei, igazságügyei, közoktatásügyei vezetésére teljes önkormányzati jogot. Az autonóm kormányzat élén álló horvátban a magyar főrendiházunk tagja. Hivatlanul nyelvük a szerb mellett majdnem azonos horvát. Jogukban áll fölterjesztéseiket a magyar kormányhoz horvát nyelven szerkeszteni és joguk követelni, hogy a magyar kormány horvát nyelven feleljen nekik. A horvát-szlavon képviselő a magyar országgyűlésen és a delegációban horvátul beszélhetnek. Joguk van belügyeikben az egyesült horvát-szlavon színek és címert használni, de az utóbbit Szt. István czimerével fődve. Pénzünkre rávéssük az ő nevüket és ha horvát ügyekről van szó, országgyűlésünk épületén a horvát zászlót is kitűzzük.

No hát ha még ez sem elég, akkor mi nem értjük, hogy mi a sok.

Valóban Magyarország nemesebben, korunk leghumanusabb igényeihez hívebben nem bánhatott volna egy országgal, mely századok óta annyi magyar vért és áldozatot követelt és századok óta mindig lázadó, irigy ellenségünknek mutatta magát.

Mert Horvátországban nekünk nagy örömünk soha nem volt. Most is évenként 2 millió forinttal fedezzük a

horvát belbiztosítási költségeket saját zsebükből.

És a köszönet érte, hogy meggyalázzák a magyar horvát és onnét is, hol azt kifüggeszteni világos törvény parancsolja, erőszakkal, vad dühvel tépik le.

Valami rohad — Horvátországban. Hihetetlen hírek jönnek Zágrábról. A bán azt táviratozza a magyar kormányra, hogy alkotmányos eszközökkel a magyar horvát közös címert kiűzni képtelen. A horvát főváros hatósága megtagadja az engedelmességet. A kormánybiztos kijelenti, hogy ha kötelességét teljesíti, menekülnie kell Zágrábról. Maga az érsek azt kéri, hogy a czimer visszahelyezése későbbre halasztassék.

Soha magyar kormány erélyesebben, öntudatosabban és kötelességének megfelelőleg helyesebben nem járhatott volna el, mint eljárt Tisza Kálmán. A koronatanácsban a horvát bán lemondásra kényszeríté, a magyar czimer meggyalázásáért ünnepélyes elégtételt kíván.

Ez az elégtétel pedig el nem maradhat. Követeli ezt államiságunk tekintélye, nemzetünk becsülete.

A horvátoknak régi álma az, hogy határukban a szerbekkel és egyéb kisebb szláv csoportokkal egyesülve, külön hatalomra vergődjenek. Sőt a mi Bánátunk, Magyarország éléskamrájának elfoglalásától se iszonyodnának. Ebből az álomból fel kell őket riasztani.

Igaz, hogy e törekvés egyelőre az álnok hazájának határain túl nem terjed, de az politika, mely szükségessé tette Bosznia occupációját, az a keleti politika, mely már annyi áldozatunkba került, szükségessé teszi azt is, hogy féken tartjuk a horvátokat, ha szép szerével nem lehet, erőhatalommal.

Valami nagy veszélynek ugyan nem tartjuk meg a horvát eszeselék garázdálkodását — veszélyes az inkább magokra a horvátokra. Mert a mely nép szabadságával visszaél, a mely

nép alkotmányát megbecsülni nem tudja, történelmi tanulság, hogy mindig maga készíti rabságának békóit.

De akármi csekély jelenségeknek tekintjük is a horvát lázadás zavarait, egy tapasztalatot le kell abból vonnunk. Nem szabad felednünk, hogy hazánk és nemzetünk minden felé ellenségek által környezetik. Oda kell törekednünk, hogy a belbéke, társadalmunk nyugalma idehaza megzavarva ne legyen. Össze kell tartanunk s lassú békés fejlődésben megizmosodnunk. Erőnkert előbb több össze kell mérnünk a szláv népekkel és azok leghatalmasbikával az oroszszal, mely most is erősen szervezkedik.

Ha bekövetkezik a nagy óra, erős összetartásban találja az egész magyar nemzetet.

Fekete József.

Országos tenyészállatvásár.

Mikor valamely ezélt tűz ki az ember maga elé, és pedig nyilván azzal a szándékkal, hogy azt el is érje, — eszközöl is gondoskodik, melyeknek segítségével törekedik elérni a kitűzött célt.

Ezen eszközökről való gondoskodásában mégis sokszor gáncsokat teszi ki magát, s ennek a gáncsoknak, akár jogosult az akár nem, sokszor megvan hatása, hogy a leggyekezőbb embert is elkedvetleníti, kivált, ha törekvései hamarosan sikert nem mutathatnak fel.

Ez útjal az állattenyésztés körül divó félszegről kívánunk megemlékezni. Tudva levő dolog, hogy nálunk Kecske-méren, és vidékünk nagy kiterjedésében az állattenyésztés a szántásvetésnél nem kisebb fontosságú, sőt az állattenyésztés nagyobb-mérvű eszközlése nélkül, itt úgy nevezett jó gazda nem is képzelhető.

Mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy gazdánk alig törődnek egyébként, mint állatuk lehető nagy számával, s alig akad köztük néhány — ezek is csak a legújabb időben értek idáig, — kik a tenyész-kiválasztást megtartják, hanem a rosszat a jóval, a jót a rosszal össze-vissza tenyészítik, s természetesen, tiszta jellegű ivadéka képpen szert nem tehetnek.

Kereset adnak a fajta megválasztására, pedig bizony a nemesebb vére, jobb testalkotású és így értékesebb állatokat, a mi

gazdánk is jobban szeretnék, mint a jelleg nélküli, sokszor esenevész jószágot, melynek tartása semmivel sem kerül kevesebbe, semmint a jól választott fajjószág.

Ez bizonyára egy gazdasági tévedés, melynek megszüntetése nagyon kívánatos és égető szükség.

Az országos tenyészállat vásárok ezen félszesség megszüntetését előzzük.

Ezen vásárokon mutatnánk be a határozott tenyészirányú fajok kitűnő ivadéka, részint a czéliből, hogy iparkodó gazdánk jószágai megjavíthatók szükséges tenyész anyaghoz beszerzhessék, részint pedig azért, hogy az ez úton már elért eredmények között közlő kedvre serkentés azokat is, kik hitetlenkedtek, hogy a silány anyagból is folyton hasznosabbat lehet tenyészíteni, s e miatt e tőren még csak kísérletre sem voltak rábíratók.

Egy ilyen országos tenyészállatvásár f. hó 22—24-én fog tartatni az ország fővárosában, mely ezúttal annyiban különbözik a korábban tartottól e nemű vásároktól, hogy most juh és szarvasmarhán kívül sertések is fognak felhajtani, s ennél fogva gazdánkra nézve már csak annak a vásárnak megtekintése is kívánatos, mert bizonyára tanulságos lesz, a mennyiben már eddig is hazai legkitűnőbb magyar fajtájú jószágaink képviseltetése bejelentve van.

Vannak jelentve tiszta vére angol yorkshire koezák s ezen fajtának magyar fajta sertésekkel keresztezése is. Legérdekesebb lesz azonban egy egészen sajátos fajtájú sertés, melyely az amerikaiak még az angoloknak is erős versenyt dobta oda. Ez a Poland China sertés, mely már Németországban mindinkább terjed, s bizonyára hazánkban is sok kedvelőre fog találni.

Ez a sertés fekete színű, oldalán, nyakán, fején és végtagjain sarga foltokkal. Szőre tömört fényes, a hátán ép úgy sertésbe megy át, mint a magyar fajtánál. A fej ék alakú, kiesny künnyű, fülei felállók, aprók, idősebb korban lekonyuló hegyely. Háta egyenes széles, ezombaj sajátos módon gümölydedek, s egészen a csánkjig húsoak, minők más sertésekénél nincsenek. Egy kifejlett állat súlya 2—300 kilogram.

A magyar gazdákra nézve ez a fajta sertés roppant előnnyel bírhat, mert épen séglen nem elkényeztetett, mint az angol fajok. A legváltozatosabb klímát kiállja, és épen így alkalmas erdei, mint legelőre való tartásra. Emésztő képessége legjobb, szaporasága nagy, a mellett más fajokkal való keresztezése is nagyon alkalmas. Egyébrint a szavalható kiállító, ki ezen sertéseket hazánkban meghonosítás céljából már régebben tenyészté,

TÁRCZA

Az új Szeged.

I.

Fütyül a tüzes ördög s pár perecz múlva hallani már a vonatvezető érez szavát: — Szeged, kiszállani!

Mondhatom, lázas izgatottsággal vártam e szavakat, mert kíváncsi voltam újra látni azon várost, mely oly gyorsan s phónixként támadott fel hamvaiból. Izgatottságom csakhamar meglepetéssé változott, majd bámulássá lett.

Hisz nem csoda. Én Szegedet valódi magyar alföldi városnak képzeltem, hol még könnyen megérik, hogy kis sár lepi el az utcákat és ime egy nyugati cultur-város terül el szemem előtt. Talán csalódom? Hol az ódon vár? Hol a ronda fahíd?

De hisz ott tündökök az indóház homlokzatán: „Szeged.”

Az a nagy ódon, de erős vár helyett díszes piactér, vályogból épült házakból nagyszerű paloták, parasztkocsiokból elegans hintók lettek. S mily élénkég, nagy forgalom, sürgés-forgás az utcákon. A fővárosi pompás, de zajos élet van itt megtestesítve. S mindamellett a legelső pillanatra is oly kedves benyomást tesz ránk Szeged, a mi nem egyhamar mosódik el. A nép barátságos, szívélyes, hisz tősgyökeres magyarok. Még

a büszke paloták, magas kémények is úgy tűnnek fel az idegennek, mintha szelíden susognák:

Jer, szívesen látunk. A Tisza, mely mint gyermek anyja lágy ölében, nyugodtan folydogál, hullámai is zenik:

Isten hozott!
Szép eszesden folyik medrében, nem törődik a világ dolgával, hullámai nem zajognak, csak szép lassan hajtja a vizimalmokat. A nap tündérlátékot üz ősz habjaival, a fodros Maros pedig szépen lehajta szőke fejét, hogy ellássa a Tisza-anyakát vízzel, hogy valamiképpen ne legyen szükiben. Csak-hogy a jó Maros, gyakran, különösen tavasz kor, igen hálás, hogy annyira megtekli a Tisza medre, miszerint nem fér meg ágyában, hanem helyet keres magának. Azzal mitem törődik, hogy ezáltal tönkre teszi századok műveit, eltemeti milliók reményeit, öneki csak helyre van szüksége, helyre... helyre... s ilyenkor:

„Mint az örült, ki letepte lánczát,
Vágat a Tisza a rónán át:
Zúgva, búgva töri át a gátot,
El akarja nyelni a világot.”

O, még igen jól emlékezem az 1879. évi katasztróphára. Épen ötödik éve, hogy a Tisza utóljára okozott nagymérvű károkat s szerencsétlenségeket.

Szeged volt a szerencsétlen áldozat. Még mindig ballom az 5458 ház recae-gesét, midőn kártyavarákként összeomlottak,

az emberek velőt rázó sikoltásait, látom az ár elől futni akarókat, mint sópri el őket a kegyetlen, bős elem. Még mindig előttem lebeg a didérgő család, mely éjszakákat töltött egy fán, vaczogva a hidegtől, gyötörve az éhségtől. Még mindig magam előtt képelem, mint kesergett együtt öreg s ifjú, gazdag s szegény, — mint együtt Marius Carthago romjain és Plinius a romboló vulkánnál — minden reményök vesztén. Még mindig feltűnik előttem a mint sóhajt az őszbe csavarodott paraszt:

Szegény Szeged, mivő löttél!
És valóban a világtörténelemben alig van Szeged katasztróphájához hasonló eset feljegyezve. Borzasztó egy éjj volt az az 1879. évi márczius 12-ik! Vagy van talán valami megrendítőbb, mintha hosszú századok nehéz munkálatait, milliók keserves fáradoalmait valami bős elem egy perecz alatt tönkre teszi! Tatárnak, töröknek, ezredéves hányás-vetésnek ellentállt Szeged városa, hazára s emberiségére egyaránt veszélyes dolgok nem tehetők tönkre — az alföld lüktető életerejének, a legünnepeltbb folyónak, a Tiszának kellett e várost, a magyarság ősi fészekét elrombolni! 75,000 ember jagatott a 36,000 catastralis holdnyi földterület pusztulása és sirt 150 langyar sirja felett.

De nemcsak a város lakossága gyászolt, hanem a széles-vágy haza, sőt az egész művelt világ is vett részt a szerencsétlenségben. S ez jól eset első sorban nekünk magyaroknak, mint a kiknek leginkább fáj e vesztés, kétszeresen jól esett pedig a szeged-

dieknek, kik csak azon töprendekek, hogy volt — nincs.

De miként az élet minden szomorúságába, úgy ebbe is vegyül pár csepp méz. Mivő lett volna a kétségbeesett nép, ha a király, mint szerető atya, nem jelent volna meg gyermekei közt, hogy részt vegyen keserűségében. O maga könyeket hullatott, míg minden könyűt száriotta. Nem hagyta keserűen a népet azon, hogy csak volt, de nincs s nem is lesz többé, ha nem mondta volna a jóságát:

Szeged nem volt, hanem — lesz.
Igenis csak lesz. De lesz szebb kiterjedtebb, népesebb, gazdagabb, nagyszerűbb.
Az egész nép hallá e szokat, melyek gyógyító balzsamként hatottak a nép szívére és most az egész világ bámulja a királyi szó királyilag való teljesülését így rövid idő alatt.

Mert óriási munka ám semmiből, — mert Szeged, leszámítva az árvíz által épésgben maradt 265 házat, az ár után újjászólva nagy semmi volt — így rövid idő alatt oly nagyszerű várost teremteni, mint Szeged — most már. Hisz századok szükségeltetnek ahhoz, hogy egy oly előkelő város, mint Szeged létesülhessen. Mert a széksze tényezők lassan működnek össze s ime, négy rövid év mit teremtet! Két kúrát, négy nagy és három kisebb szűrást, erős töltések, nagyszerű vashajóhid, több mint 2266 lakóház és 548 melléképület hirdeti immár eddig a rekonstrukció szép, de nagy művét.

minden jó és rossz tulajdonságát el fogja a vásár alkalmával mondani.

A szarvasmarha vásár szintén igen látogatott leendő. A magyar fajtákon kívül más, úgynevezett nyugati fajok is lesznek kiállítva. A Biharmegyei gazdasági egyület azt akarja, — s ez iránt mozgalmait indított meg, — hogy a megyeiben kiválóbb tenyésztők, mindegyike küldjön e vásárra néhány darabot.

Itt az Alföldön, a magyar gazdák közül sokan rendelkeznek már kitűnő magyar fajtákkal. Városunkban is van nem egy gazda, ki e vásárra a siker reményével hajthatna szarvasmarhát.

Ugyan kísérleljék meg. Egyet azonban ne mulasszanak el, — azt, hogy e vásárt meglátogassák.

Ezek a vásárok az állattenyésztés fejlesztésének hathatós tényezőivé lehetnek, de csak úgy, ha azt gazdánknál itt is, országserzte is felkarolják, azon bízottsággal, melyet érdemel.

Itt szerepel tiszta képet megőrző gazdaságok a fontos ágáról minden gazda, beszerezheti a tenyészanyagot s a mi bevált, eladhatja, — a mi ily tenyészállat-vásárok nélkül, más úton ilyen eredményre nem volna eszközölhető.

Sokszor halljuk gazdánknál részéről: Mit javíthatunk mi az ország sorsán? Mit tehetünk mi a hazáért?

Ime, az országos tenyészállat vásárok sorsa ezek látogatottságtól függ.

Látogassák minél nagyobb számban e vásárokat, nemcsak okosan adják ki az átadásra szükséges pár forintot, hanem a hazai állattenyésztésnek adva közreműködésükkel lendületet, — javítanak az ország sorsán, s tesszenek a hazáért annyit, — mennyivel egy évtized ellenzékieskedése, és innét eredő meddő ténykedésük fel nem ér!

Még egyszer a „magyar föld.”

A „Kecskeméti” legutóbbi esztendői számában Horváth Ádám úr még egyszer felel válaszként és újból szívesen átengedjük mindkinek az utolsó szót, álláspontunk igazolására egyénmelyeket szükségesnek látunk elmondani.

Mindenekelőtt ezikíró úr egy kis tévedését kell rektifikálnunk. Azt mondja ugyanis, hogy nem azért van csupán 33 hometad törvényről tudomása, mert e tekintetben Andrassy füzetere szorítokzik, hanem mert több — nénes. No, hát mi utána néztünk újjában a dolgoknak és azt tapasztaltuk, hogy Andrassy nem 33 ilyen törvényt, hanem negyvenkettőt sorol fel listájában. Hanem ezen tévedésre azért nem fektetünk valami nagy súlyt, mert nem a törvények száma, hanem lényege és szelleme az, a mi fontos. Mi pl. az orosz paraszti viszonyait is teljesen hasonlóknak ismerjük az amerikai hometadnál, melynek lényege az orosz nép patriarchális viszonyai között még praegnantabbul van kifejezve annál, mire az agráriusok divatból hivatkoznak szoktak.

Azt mondja ezikíró úr, hogy „az általa előadottakat meg nem ezfoltuk.” Lehetséges, ez felfogás dolga, sőt annyiban mi is elismerjük, hogy a mi első ezikírünkben elmondtunk, azt válaszként is fenntartván, ismétlésre bocsátóknak nem akartunk. Különböző nézetünk szerint t. olvasóink iránti figyelemünk kötelességünk az egyszer felvetett problémát valahányszor róla írunk mindig más más oldalról megismertetni, mert sokkal fontosabb, hogy

Az ő-s-ú-Szeged közti ellentétet világosabban nem szemléltethetjük, mintha a várnak darab emlékül megahagott romjára lépünk, honnan az egész várost át lehet tekinteni.

A dűledező, kopár falak az elmúlt időre emlékeztetnek, a paloták szép tornyai a modern világot tükrözik vissza.

Ott áll egymással szemközt a régi fahíd és az új vashajóhid.

Az előbbi — úgyiszlva — elmúlt kor tünő emléke, míg ez a legújabb idő dícső vívmánya. Ha rálépünk: a fahidra, hogy ivog, hogy reccog, majd leszakad a nehéz alföldi kocsik terbe alatt, míg a vashíd, mint a legmerészebben domborló szivárvány hajlik a Tisza egyik partjától a másikig. Van oka lenézni a régi, egyszerű fahidat. Szakértő szerint is nem egyhamar találni csin s szilárdság tekintetében még egy ily hidat, mely mindenben felülmúlja a margitszigeti. Eddig két millió forintba került. A fahídványok is, a mi a tő, oly művészesen vannak szerkesztve, miszerint még Amerikából is jöttek hírneves technikusok annak minden porézikáját tanulmányozni.

A mint így a váron álltam, eszembe jutottak az érfelüti „lebujiúk”, a miket a vár alatt százszámra lehetett találni. Tolvajok, gazemberek harlangjai voltak ezek s a „foltámadunk” ezimű korcsából nem egy rablót vagy orrgazdát löktek ki ittasan, véresen, ki semmit sem tudott magáról, de folyvást rebegette:

Feltámadunk!

a közönség kellő tájékozást nyerjen, mint-hogy a támadást újabb támadással tetézzük.

De ha ezikíró úr „által előadottakat” meg nem ezfoltuk is, elmondtuk nézetünket az agrár politikuskok legfőbb veszélyes tévedéseiről és hogy mennyire igazunk volt, bizonyítja ő maga is, midőn azt mondja, hogy a hometadot ő „sem tartja egyedül üdvözítőnek vagy panaceaéknak”, sőt még hozzá teszi, hogy „a minimum megszábasát és a majoratus életbe léptetését hazánkban egyenesen károsnak tartja.”

Mi sem mondtunk egyebet ennél, sőt ezikíró úr ellenében tisztán csak ezt vitattuk és így nem mi lettünk agráriusok, hanem — aminek öszintén örüdtünk — ő fogadta el a mi nézetünket, hogy a magyar föld bajait nem lehet és nem szabad egyoldalúlag elfogni.

Ezikíró úr abból, hogy mi a magyar föld esetleges bajain segíteni akarunk, azt következteti, hogy „agráriusok” vagyunk. De ebben nagyon téved. Mert mi nemzetség gazdasági életének minden ágát egyaránt fontosnak tartjuk és a hazai ipar vagy kereskedelem emelésére irányuló törekvéseket is a szabadelvű intézkedések legvégső határáig készek vagyunk követni. A valódi haladás soha nem nyilvánul egy irányban, hanem organikus terjed a társadalom minden rétegében.

Elismerjük, tudjuk, hogy a magyar földnek sok baja van, fel is soroltuk őket és még hozzá tehetjük, hogy a legnagyobb veszedelemnek az amerikai versenyt tartjuk, mely hova előbb az európai és így a magyar terményeket is leszerithatja a világpiacon, ha ügyes vámpolitikával és belterjes okserzi gazdálkodással nem igyekszünk elejét venni a bajnak.

Erről különben más alkalommal még többet fogunk beszélni.

Most még csak egyet.

A magyar agráriusoknak specialis ezikírjük van. Nem új dolog az, hogy mezőgazdaságunk bajain segítsünk. A magyar kormány mindig egy legszentebb feladatának tekinté ezt és az osztrák vámegegyezés revideálása alkalmával sokat engedett csak azért, hogy a magyar nyertermények szabad forgalmát elősegítse és biztosítsa részünkre, első sorban Ausztriát, mely évenként leg többet fogyaszt terményeinkből. A dolog részlye tehát nem itt, hanem abban fekszik, hogy az agráriusok a magyar föld bajait eszközül használják politikai agitációjukra. Hiányozván nekik minden eszköz, melylyel a kormányt oppozitív csinálhatnák újjáb, jól bangzó, népszerű jelszavakra, szorultak.

A mérsékelt ellenzéknek, mely tisztán személyes tekintetekből opponál, hogy vezérel miniszterek lehessenek, mely nem volt képes eddig programmal fellépni, mely léptéig eddig határozott elvekre nem alapíthatá, mely a választásoknál mindig elbukott és mely már régóta a végfeloldás tüneteit mutatja, ennek a pártnak szüksége volt az agrárius mozgalomra, hogy a népnél magát megkedveltesse és azt jövő választásokra előkészítse.

Csak-hogy hála Isten a frázisokon már túl vagyunk. E nép belátja, hogy a folytonos ellenzékieskedésnek semmi ezéja, az örökös oppozitálásnak semmi gyakorlati haszna és inkább szűcses, hogy a kormányt támogatassuk, mint hogy ezéjait elé akadályokat gördítsünk.

Utóvégre is a magyar kormány csak a

Most oly kávéházakkal díszeszkzik e város, mint akármelyik nagyobb kultúrváros, hol nagy kereskedés dívik.

De hát kicsoda létesítette e nagy haladást? Gondolom magamban. Ki támasztotta fel szebben hamvaiból e várost? Ki bírta ez óriási munkát ily rövid idő alatt létrehozni? Kinek a becsületére váljkék ez?

E gondolatokkal foglalkozva álltam a váromon s talán még most is nézém melán a kanyargó Tiszát, a mely bizonyára csak azért csinál oly nagy kerülőket, mert ő is tudja, hogy: Magyarországon kívül nincsen élet! ha ne vergetné valaki vállamat s nyájjas, ismerős hangon nem mondaná:

Isten hozott, hát te jössz ide? Servus kedves amicum — mondám meglepődve, — tudod, eljöttem kissé megnézni városotokat, hogyan halad, az ár óta úgy sem voltam itt. Istenem, b megcsépült! . . .

Aszondom — vágott beszédembe, — hanem jertünk le e dűledező váromról s ha akarod, körülnézhetünk a városban.

Közönszöm kedvesem, de először meséld el a város rekonstrukciójának történetét, mert alig hiszem el, hogyan voltak képes ily nagyserű változásokat négy rövid év alatt létesíteni.

Nem bánom — elmondom.

S ha a kedves olvasó sem bánja, úgy én is mindent híven elmondok, a mint csak barátom mesélte.

De azt már csak a jövő számában.

haza javát akarja, és megtesz mindig annyit, amennyit adott viszonyok között megtehet.

F. J.

Alpári ásátások.

Alpár, augusztus 19, 20, 21.

A „Kecskeméti kör” szép és nemes törekvésű ifjak társasága éltrevalóságának első jelét adta akkor, mikor szülővárosa multjának felderítését tűzte ki feladatává: Alpár mezején régészeti ásátásokat rendezett. Az ásátások költségére Kecskeméti város tek. tanácsa 50 forintot ajánlott fel, a hiányzó többletet a kör pénztára pótolta, részben alárás útján fedezték.

Kada Elek képviselő úrnak s a kör derék elnökének jutott ki a munka orozlán része; az ásátások tervezése, előkészítése, úgy hogy mikor dr. Török Aurél egyetemi tanár úr és csekélyegem az ásátásokhoz meghívtunk, már mindent rendben találtunk, s a munkához lehetett látnunk.

Az ásátások helyét a Tisza partjától — 1/2 órányira fekvő Dunszt úr tanyáján levő nagy halom volt kijelölve, mely előtt a Tisza felé alacsonyab, most is vízjárta nádas terül el, körülötte sík mező, itt-ott kisebb kerülletű halmok láthatók, s nyugat felől Tasi ér nevű patak önti vizét a nádas talajára. A dombtól nyugat felé a halmok folytatáig lánzólatot képeznek. E táj, melyen most jótérmsző szántóföldek váltakoznak, már a hajdanokban is alkalmas lakóhelyül kínálkozott az embernek, a ki főleg a rétek melletti halmokat szerette otthonává tenni, a melyek alkalmas lakóhelyül kínálkoztak, megvédve őt a víz áradásai ellen, s nem egyszer az élelmi szerek s táplálék beszerzését is megkönnyítették.

Nem egy példát mutat fel a régészet, hogy ilyen alkalmas helyeket egyik nép a másik után lakta.

A halomból már előbből is kerültek napfényre régiség töredékek, s azért e hely jelöltetett ki ásátásaink színterül.

Az első nap aug. 19-én 32 napszámmal fogtunk a munkához. A halmon északról délre egy 35 méter hosszú, 2 méter széles átmetszést vágtunk, a melyet 1—3 láb mélységre ástunk le, de régi agyagedény töredékeken, csontreszeken, egy kova szilánkon, s egy szép örlő kö töredéken kívül egyebet nem találtunk. Csakugyan meggyőződésem arról, hogy e nagyobb kiterjedésű halom a régi lakó telep lehetett, s nekünk a halom közelében kell kutatnunk, hogy a régi temetőt felleljük. En tehát még az átvágási munkálatok alatt szemügyre vettem br. Fechtig Imre őmeltósága társaságában a halom szomszédságát, s attól déli irányban a mellette elterülő szántóföldön 300 lépésny távolságban találtunk egy szenes hamuval borított kisebb halmocskát, a melyet br. Fechtig úr is én is a régi telep temető helyének tekintettünk, s e helyen mindjárt delütnak meg is kezdtük az ásátást. Az I. táblában, melyet 14 m. hosszú és 8 méter szélességben kelet-nyugati irányban mértünk ki, még az nap delütnak találtunk 6 sírra.

Ezekben a csontvázak kelet-nyugati irányban voltak eltemetve, kiterjesztett karokkal és lábakkal fekvő helyzetben, kelet felé néző arccal. A tábla déli részéből a felszíntől 30—50 cm. mélységben két átfúrt csontkoresolyát egy serpentínkö balta töredékét és egy zuzó követ ástunk ki.

Most már bizonyosnak lévén az iránt, hogy egy régi temetővel van dolgunk, melynek korát a munka napján még hozzávetőleg sem tudtuk meghatározni, mert a csontvázak mellett a korra támpontot nyújtó régiségek nem fordultak elő, újult reményekkel vártuk a reggelt, hogy a munkát tovább folytassuk, s nem is esaltak reményeink, mert munkánkat szép siker jutalmazta.

Augusztus 20-án az I. tábla munkásait br. Fechtig úr, a második ettől délre fekvő tábla ásátását dr. Macheldl úr, a III. az I-től nyugatra fekvő tábla ásátását dr. Horváth úr vezette.

Legelőször a II. táblában találtunk egy sírban a csontváz mellett 2 bronz gyűrűt, az egyiket a csontváz medenczójánál, a másikat a bal kezének útján.

Alig ásatta fel Török tanár úr a sírt, a mikor az I. táblából jeleznek egy sírt, a melyben régiségek is vannak. E sír 50 cm. mélyen fekték a földben, kelet nyugati irányban, kelet felé néző arccal, kiterjesztett lábakkal és öszetett kezekkel. E sír volt a leggazdagabb. Bal válla táján két bronzgyűrű, baloldali kezén három bronzgyűrű és egy ezüst fülön-függő, a jobb fülénél egy másik halmot ezüst fülön-függő volt s a nyaka táján az elrohadt szövetszálról lepergett és átfúrt üvegöböl készült gyöngyszemek.

A csontváz feje alatt korlátot falapnak és szövetnek maradványait leltük meg, nyakán pedig egy háromszoros bronzsodronyból csavart nyakék (torques) volt.

Török tanár úr állítása szerint e csontváz egy fiatal nőc volt; erre mutatnak különben az ékszerek, gyűrűk, fülbevalók és a nyakék is.

A feltárt tárgyak közelebbi megvizsgálása

után, melyek az eddig ismert magyar leletek tárgyaival teljesen azonosak, azonnal figyelmzetttem Dr. Beliczay Jónás tanár urat, hogy itt hihetőleg egy pogánykori magyar temetővel van dolgunk, a mely hitemben csakhamar kétségtelettel megerősített a II. táblában Kada képviselő úr által felbontott sír. E sír az előbbieknél jóval mélyebben volt, 1-50 cmnyi mélységben, még pedig az egy I méternyi homokréteg után következett a fekete föld. A csontváz is e kelet-nyugati irányban fekték, arccal kelet felé, kinyújtott helyzetben; — jobb kezén egy bronz gyűrű, nyaka táján két ezüst fülbevaló s a szájában egy magyar ezüst denár lálfalatot, melyet gondosan megtisztítva I. Endre magyar király pénzének ismertem fel.

Nézetemet tehát az érem is megerősítette, s épen e kicsiny, igénytelen ezüst pénz határozta meg kétségel kizárólag a lelet korát, s tette a Kecskeméti-alpári temetőt, hazai leleteink közt kiváló fontosságúvá. Mert Alpár mezején találtuk meg őseink sírjait, ott hol a magyar nemzet alapítója s annyi jeles hős vívta a döntő ütközetet Zalánál azon földért, melyet egy ezred év múlva hazájuk birtokának unokái, s ha mi profán kezekkel felrogtattuk az ősök porát, csak akkor menthők, ha épen őseink életviszonyainak, temetkezési szokásainak ismerete buzdított minket arra, hogy azokat e sírok közelebbi, s a megmentett tárgyakból megismerjük.

Mert míg előzőt a krónikások sovány feljegyzéseiből vonhattuk le magunknak a képet, a melyet őseink életmódjáról, szokásairól magunknak alkotni akartunk; im most a régiség tudomány felderít előttünk most eddig ismeretlen adatot, tárgyat, a melyek ha ily szépen szaporodnak a az utolsó évtizedek alatt, a nemzet történetésében egészen új világításba fogják hozni azt a kort, a melyben még oly kevés a kutatni való.

A Kecskeméti-alpári ásátás eredménye is nevezetes anyagot szolgáltat a ősmagyar sírjaink történetéhez; mert lelelté teszi, hogy összehasonlítás útján a halomról és így egy korból való tárgyakat és motívumokat megismerjük, a talált pénz által pedig a lelet korát határozza meg.

Sajátságos és mindenesetre figyelemre méltó körülmény az is, hogy magyar leleteink legnagyobb része épen a magyar alföldön, a Duna és Tisza között került napfényre, és még érdekesebb, hogy krónikáink idevágó feljegyzéseit szőről-szóra megérősitik.

Őseink a halált átmenetnek tekintették egy más életbe, melyben az életnek minden öröme, élvezete folytatást nyer; azért temették el a halottal a legbecesebb dolgait: lovát, kutyáját, fegyverét, ékszereit, hogy azoknak a más világon hasznát vegye. Erről a szokásról értesít már Herodot a skytháknál, Julius Caesar a galloknál hasonló szokást jegyez fel, egy másik feljegyzés szerint a kunok föbjeit lovával s arany és ezüst kincsével temették el. Ezt bizonyítja Atilla fejedelmi temetése Jordanesnél, és más adatok.

A temetkezésnek két neve volt úgy látszik szokásban őseinknél is: az elégetés és a földbe temetés. Az előbbit igazolja a sz. galleni krónika elbeszélése, mely szerint az ott meghalt két vitéz magyart elégették.

Ez a szokás Ipolyi szerint két ós valósi felfogás kifejezésének tekinthető.

Az elégetett magát mintegy áldozatot adja át magát tisztító megszentelő tűznek, míg a földbe temettet visszaadatik az anyaföld ölébe, melyből teste vétetett. A földbe temetés mellett szólnak sokszor krónikáink kifejezései: seputus, tumulatus; Árpádrol mondatik, honorifice seputus, Botondról: seputus, Levéntéről: Etemettetett oda, hol állítlag ősi Taksony fekszik. Rendesen vizek, források mellett (Atilla, Árpád), erdőkben, halmoknál, Thonusabórol mondatik: more pagano seputus, Jónás pogány kun, mert még meg nem volt keresztelve, egy magas halomba temették, úgy látszik a régi pogány szokást követve. Ilyen halmok még mai napig is léteznek, ilyenek az érdi halmok is, melyekről egy okleveles feljegyzés azt mondja: ad sepulturam Gunzajdi, in monticulo, ubi antiquorum corpora sunt seputa, veni musque ad locum, qui dicitur Paganser (pogánysír) dein vadit ad unum monticulum, qui dicitur similiter Paganser (pogánysír).

Krónikás feljegyzéseinkhez híven az ősmagyar leletek legfőbbjében ott találjuk a vitézell etemetett lovát, kutyát, fegyvereket és ékszereket. A fegyverek jobbra vasból, az ékszerek és egyéb tárgyak bronzból és ezüstből vannak, csak a nemes ósai és nagyteremiai leletek fordulnak elő arany ékszerek is, s a Kecskeméti-alpáriban a csontkoresolya. Ilyen: a benepusztat sírban az öszetört és elveszett kard, a szolyvaiban a kétélű egyenes kard; a nemes ósaiiban bronz markolat védővel és csont lemezből összeállított hüvelyvel.

Kengyelvas nálunk először a szentendrei sírban fordul elő Justinus (518—527) és Phocas (602—610) érmeivel, de azóta több határozottan magyar sírban is akadtunk ken-

gyelvasakra, nyilhegyekre vasból, a Kecskeméti-alpári leletben pedig egy igen szép bronz nyilhegyet találtak.

A Kecskeméti-alpári lelet, azon leleteink között, melyeknek korát érmeik datálják, a sorrendben a hetedik. Így: Benepusztán Berengár olasz király (915-923) érme fordult elő, valószínűleg a magyarok olaszországi hadjárataiból; a verebi pusztán Kopasz Károly, II. Lajos, Erőgyűy Károly, Sörgyűy pápa és Berengár érmei, Pílinben Kegyes Lajosé (814-840), Gödöllőn Athelstan angol királyé, Neszmélyen Berengáré, Galgócson egy jassandai fejedelemé Khovassanból 911-ből, Gerendáson Sz. István és Péter, Tápíószelén Beladux, Kecskeméti-Alpáron Endre király érmei.

A fentebbiekben csak rövid vázlatot akarom nyújtani a Kecskeméti-alpári ásatások eredményének, csak éven anyit, a mennyi minden magyar embernek érdeklődést felkelt: a lelet részletes leírását, lerajzolását; összeállítását egyéb ősmagyar leleteinkkel, az országos régészeti társulat közlekedő ülésén és különülében az Archaeologiai Értesítőben fogom megtenni, a mikor a leletet legelőbb helyére Kecskeméti sz. város kijelölendő intézetének gyűjteményébe fogom szállíttatni. A lelet kutatásaimban és összehasonlításaimban már eddig is meglepő eredményekre vezetett, és arra ösztönzött, hogy a további ásatások folytatására szükséges anyagi segédességek után nézzek. En hiuzem, a további ásatások bőségben fogják a fáradságot megjutalmazni s hazai történetünk egy még homályos lapját kellő világításba helyezik. Addig kell az időt és munkát felhasználni, míg itt az alkalom; s a szántóvető ekéje s az alföldi homokja östörténetünk kitért könyvét örökre be nem temeti.

Fogadják a Kecskeméti-kör forró köszönetem azon tudományos élvezetért, melyet nékem akkor szerezett, mikor engemet ezen ásatásokhoz meghívni kegyeskedett, úgy azon szives magyaros vendéglátását, melyben részesített.

Kecskeméti sz. kir. város tekintetes tanácsának nagylelkű adományát, melyely az ásatásokhoz járult, s a hazai régészet ügyét előmozdította, a fiatal s már is oly szép eredményeket feltűntető Kecskeméti-kör elvállalja fogják megörökíteni, s az elért eredményt és ránk nézve kisenél is értékesebb tárgyak fogják ékesen szöல்லőn elbeszélni. Jut talán még alkalom, mikor csekélységem is ki fogja fejezhetni a tek. tanácsnak is köszönetét. Addig is azon reményemnek adok kifejezést, hogy az első szép eredmény csak fokozni fogja azon nemes törekvést, mely iránt Kecskeméti város értelmisége már a kezdés alkalmával annyira érdeklődött.

Dr. T. Gy.

Egy hasznos vállalat.

Alig néhány hónapja hangokat hallottunk egy szeszgyár létesítésére, de sajnos, ama szavak csak elhangzottak. Hiszen így vagyunk mi itt minden mozgalommal: ma egész hével karolunk fel valamit, látván azonban a kezdet nehézségeit, nem akarunk azokkal megküzdöni, hanem a már felkarolt eszmét veszni hagyjuk. Valóban a mi viszonyaink közt igen erélyes és türelmes ember kell a gátra, hogy valamit képes legyen kivinni, mert ha megindít egy mozgalmat, mely az egész város jólétét emelendő, mindjárt találkoznak ellenesei, kik önzéssel vádolják; mi természetesebb tehát, a kezdeményezőnek elveszik kedvét a további fáradozásoktól.

Igy történt ez egy szeszgyár létesítése ügyében is.

Az egész városban viszhangra talált az eszme, a komoly szándék megvált, de az ügybuzgók serege csakhamar visszahúzódtott, és ma ott vagyunk, a hol különben régen voltunk, t. i. alszik az egész ügy.

E sorok cztélla épen az, hogy a kezdeményezőket újra tette buzdítsuk, mert mindnyájan tudjuk, hogy Kecskeméti egy szeszgyárra szüksége van; elöntötjük továbbá röviden mindazon előnyöket, melyeket egy szeszgyár nyújtana a városnak. Nem szólvá a szesz értékesítéséről, a mely bizonyára egyik fő jövedelmét képezi egy szeszgyárnak, most csak inkább a mellék termények értékesítését sorolom fel.

Kezdjük mindjárt a gabonán. Azon sok gabona, melyet kereskedőink külföldre exportálnak, jó részben itt értékesítették, sokszor több haszonnal önmaguknak, de bizonyára mezőgazdaságunkra nézve igen nagy előnyvel. A helyzet tökéletes megvilágítása céljából állításaimat számokkal is bizonyíthatom. Statisztikai adatokkal konstatálva lett, hogy egy hektoliter 100%-os szesz képvisel körülbelül 22-25 hektoliter moslékot, azaz 28-30 drb szarvasmarhának napi takarmányát s így 35-40 kg. marhahúst, melyet belőle előállítunk.

Hát még a trágya productió? Hiszen ez mezőgazdaságunkra nézve mérhetlen fontos sággal bírna, ha megmondjuk, hogy 5 hektoliter moslékban annyi phosphorsav, kálsó

és nitrogén anyag található, a mennyire egy métermáza gabonának szüksége van; mint-hogy pedig a moslék etetés után főleg a phosphorsav és kálsók a trágyában majdnem teljesen visszakerülnek a talajba, ime világos előttünk, hogy a szeszgyártás a föld jószágát jelentékenyen képes javítani, miáltal a jó termés elősegítettik.

Igen sok munkás keresné meg ott mindennapi kenyérét, miáltal a szegény emberek sorsán segítenék. Talánna itt munkát kádár, kovács, rézműves, szóval igen sok iparág várogozók egy szeszgyár felállításával. A felhasználás közzé hamuja által szántófeldeink termő képessége ismét csak növekednék, de általános jólétet hozna ez létre a társadalom minden rétegében.

E lapok hasábjai szűkek felsorolni mindazon előnyöket, melyeket egy szeszgyár létesítése magával hozna; hanem igenis utalok arra, szemléljük csak meg azon vidékeket, hol szeszgyárak vannak, akkor bizonyára feltűnik a figyelmes szemlélőnek azon hasonlíthatlanul élénkebb élet, melyet ott az év minden szakában látunk.

A mostani viszonyaink közt az év egyes szakáiban van forgalom, ilyen a gyümölcskereskedés, a gabonakivált stb. évadra, de ezek csak legfeljebb 1-2 hónapra terjednek. Nekem volt alkalom több olyan vidéket tanulmányozni, hol a szeszgyárak által előidézett jólét a kereskedelem és ipar minden ágán meglátszik. A gyáripár az, mely egy ország jólétét a legmagasabb polczra képes emelni. Kormányunk belátta ezt és minden lehetőséget megrögz, különböző kedvezményekben is részesíti a gyári vállalkozókat, hogy csak a kezdet nehézségeit némileg megkönnyebbítse nekik.

Törekedjünk mi is részt venni hazánk ezen átalakító munkájában, mely legbiztosabban megoldja a különböző társadalmi bajokat.

Szóba jöhetne még a gyár felállításánál a pénzkérdés. Ez uraim van itt elég, csak-hogy nincs polgártársainkban bátorság néhány évig befektetni a tőkét oly vállalatba, mely eleinte ugyan nem, de később annál jobban meghozza kamatait. Szilágyi Gyula.

UJDONSÁGOK.

Ö felsége a király megígérte a Bécsben időzött Tisza Lajos kir. biztosnak, miszerint — az építkezéseket megtekintendő — Szegedet még október hónapban meg fogja látogatni. Ez okból alkalomszerűen találtak mai számunkban „Az új Szeged” című cikksorozatokat megkezdeni, remélve, hogy e Phoenixként hamuából kikelő város t. olvasóinkat is bizonyára érdekelné fogja.

Egy csillag halt meg. Amily váratlan, oly megdöbbentő a hír, hogy Dömötör Gizella k. a. t., élte tavaszán 23 éves korában, a kegyetlensége elragadta körülményéből. Lesújtva állunk meg a végzet útja előtt, s nem találunk szavakat fájdalomunk nyilvánítására. Ő maga volt az élet, egyesülve szépség, lelki jóság és nagysággal, — most... beszedés ajakai lezárva s szemének kéke egy örökre lehunyna, a halál fagyos helete leterelő areza rózsáit: elköltözött közülünk, egy roppant úrt hagyva maga után. Hiszünk hogy a jobb életet is csak a jók érdemlik meg, de a szív bánatában nyer annyi mentséget, hogy fájdalomában azt mondja: a jók földön is jók volnának szeretet és boldogságnak. Ő nincs több! „A föld fekete göröngye” behantolja bár fenkölt szellemed porhüvelyét, emléked mindenha él közöttünk! Nyugodj békével kedves leány, s fájdalomunkat enyhítse a tudat: Feltámadtunk!

Dr. Dekány Ráfael úr a helybeli állami főorvossal sok éven át ügybuzgó igazgatója, hosszú időn át a helybeli tanítványok egyik legbuzgóbb barátja, s társadalmunk kiváló tagja, közéletünk egyik hív bajnokja, köztudomásúlag állását a budai m. kir. állam főgymnasium egyik tanszékével cserélte föl. Barátai, tisztelői a távozó derék férfit tiszteletre emeli 7 órakor az Olvasókör helyiségében búcsú-lakomát rendeznek. Felhívjuk e helyen is dr. Dekány Ráfael úr tisztelőit, hogy minél számosabb megjelenésükkel az ünnepélyt imponansá tenni ne terheltesse. Bejelentéseket az Olvasókör vendéglőse is elfogad.

Gróf Szapary István főispán úr szerdán városunkba érkezett, de még az nap folyó ügyek elintézése után a fővárosba utazott. — A titkos drámaírók szaporodnak. Csak pár héttel előbb Kecskeméten így című szindarabot adtak „Miert csak fűtől a gyorsvont Nagy-Kőrösön”, mely insulátni akarta a nagy-kőrösieket, most mint halljuk Nagy-Kőrösön így címmel „Hogy lopták el a kecskeméti esendbiztos pei lovát” írt egy „hatásos” színművet egy irodalmi genie. Tromfira tromf.

Választás. A helybeli népbanknál Vajda Gyula úr lemondása folytán üresedésé jött könyvelői állásra a választmány mult hó 28-án tartott ülésén Miltényi Aurél úr választott meg.

Mint halljuk, a nyári szini évad vége felé közeledik, a mennyiben színészeink kis-

asszony napján már Halason akarják aratni a babérokat. Kívánjuk, hogy több elismerést vívjának ki, s nagyobb pártoltsáknak örvendjenek miut nálunk.

Névváltoztatás. Pekárik János helybeli illetőségű lakos úgy kiskorú János Vidor fia — vezetéklővének „Sütő”-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

A kapitányi hivatal figyelmét felhívjuk, a esatorának tisztántartására; így az aradi-útczai esatorna oly dögleletes bűzt terjeszt, mely az egészséget igen veszélyezteti. Ideje lenne azokat más nagyobb városok példájára befőtetni. Azt sem hagyhatjuk megemlékezés nélkül, hogy sok gazda gabonát hazaszállító szekereivel az útczán állva meg, nagy mértékben bepiszkoltatja úkreival az útczát.

Tűz. Folyó hó 29-én éjjeli 10 óra tájban Sándor István 5-ik tized 319. szám alatt lakos szentkirályi tanýánál öszerakott 300 csomó rozs, ismeretlen okból kigyulladt, s menthetlenül elégett. Biztosítva volt.

Rendőri hírek. Lopás. Szűcs Judit hajadon, id. Szél Imre úrtól apródnéknél 15 frtot tolvajolt el, a rendőrség által elfogtatván, tettét beismerte, minél fogva a törvényes fenyítést osztályának adatot át. — Kőrmezői Inréné é 3-ik tized 120. sz. alatti lakos nő azon panaszt tette a rendőrkapitányi hivatalnál, hogy özv. Cseh Lajosné született Horváth Judit, ki nála napszámban dolgozott, mult hó 8-án megszökvén, ez alkalommal 1000 pengővesztett el, ugyanevak mult hó 20-án udvaráról ágymenüek tolvajoltattak el, melyekkel fentvezett napszámosság gyanusítja. A rendőrség által a tolvajlással gyanusított nő elfogtatva, a tolvajlásokat bevaltotta, s hogy azokat Budai Balázs néval kivette el. Átkísértettek a kir. járásbírószághoz.

Zene-iskolát rendezés beosztással alapít városunkban Szabados Géza, és ez iránt a közköztudásügyi miniszterium engedélyéért is folyamodott. Az intézet áll 4 osztályból, hol a növendékek teljes kiképzetését fognak nyerni a zongora, harmonium, cimbalom, hegedő és fuvola játékból, ágyszínszín ének, öszhangzattan és zenetörténelemben. Műsereket, gazdag zeneműtárt maga az intézet tart, mely a tanfelügyelőség alá fog tartozni. Beiratások kezdődnek az intézet állandó helyiségében (nagy-budai utca 165. sz. Deák-féle ház) szeptember 3-7-ig (d. e. 10-12 és d. u. 2-4 óráig), az előadások szept. 10-én kezdődnek és tartanak d. e. 10-12 és d. u. 4-7 óráig. Bővebben értesít a kiadott felhívás a közönséghez. Mi a magunk részéről

csak ajánlhatjuk ezen új életrevaló conser-vatoriumot, hol jeles tauerök fognak szerződtetni és még sokszor veszünk majd alkalmat reá visszatérni.

A Gazdasági Egyesület kertészeti szakosztályának mult hó 26-án tartott gyűlésműködési birálatát és a gyümölcsfajok osztályozását — tér szűke miatt — a jövő számban hozzuk.

Lapunk mái száma mellékletül hozza a „Kecskeméti Gazdasági Egyesület”-nek folyó hó 23., 24. és 25-én tartandó terménykiállításai felhívását. — Ajánljuk t. olvasóink becesis figyelmébe.

ÜZLET.

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertésüzlet és kölcsönölegező részvénytársulatnak.

Budapest-Kőbánya, augusztus 31. Az üzlet a héten a rendkívüli nagy felhaltságot és csekély kelendőség miatt lanyhán folyt. Az árak csökkentek. Hétfé végén eddig még el nem ért nagy állomány 123,539 darab maradt és a hangulat rossz volt.

Heti átlagár: magyar vál. árú 260-300 kg. nehéz 56-56 1/2 kr., 180-260 kg. nehéz 57-58 kr.; öreg 300 kg. túli 55 kr.; vidéki nehéz 56-57 kr. Transilvában: szerbiai 57 1/2-58 1/2 kr., romániai 55-58 kr. tiszta kigrammonként.

Helyi állomány: augusztus 24. maradt 115,181 db. Felhaltsá: alvélkörl közvel - 2200 db. szovány - 3200 db. Szerbiából - 3265 db. Romániából - 4529 db. m. államvasúttal közvel 5146 db. szovány 1409 db. budai vámonkál - 300 db. 17,367 db. vidéki - 132,548 db.

Elhajás: Felvidékre - 636 db. Böcsbe (m. h. 392 db.) 1444 db. Csehszlovákia - 718 db. Bodenbachon át - 1889 db. Luttkán át - 1149 db. Délnémetországi - 3071 db. Budapesti fogyasztás - 100 db. Külföldi - 100 db. Magyarállam vaspályán - 7 db. 9,009 db. Marad állomány: 123,539 db.

Piaci árjegyzék.

Tiszta búza métermásként - 10.- krtól 10,40 krig. Kétszer - 8,10 - 8,30. Rozs - 7,25 - 7,35. Arpa - 7.- - 7,10. Zab - 6,70 - 6,80. Tengeri - 7.- - 7,20. Köles - 7,10 - 7,30. Krumpli - 2.- - 2,40. Szóna - 1,80 - 2,10. Szalma - 1.- - 1,10.

Felölös szerkesztő: FEKETE JOZSEF.

A LEGJOBB SZIVARKA-PAPIR A LE HOUBLON francia gyártmány. Utánzóokra figyelmeztetünk!! Csak az a szivarka-papir valódi, hol minden lapon a LE HOUBLON hőlveg van, és minden doboz az alábbi védjegyvel van ellátva. (22-11) Cawley & Henry Propriétaires du Brevet FABRIQUE EN FRANCE

Nóhai Tassy László 7. tized 47-ik szám alatti háza eladó, esetleg 1883. évi szeptemb. 29-ától kezdve bérbé adandó. Ugyisintén TASSY PÁL 7. tized 35. sz. alatti háza elönység feltételek mellett — szabadkésből eladó. 123. Értékezhethi Tassy Pállal. (4-3)

Egy jó családból származó fiú tanonczul azonnal fölvetetik WITZ GUSZTÁV tőszerekeskedésében. 124 (3-3)

Ajánlati hirdetmény. Mely szerint Kecskeméti sz. kir. város törvényhatóság részéről közzéíró tetetik, hogy a vásári-nagy-útczának macadamizéri.

Köbörkolatra leendő kiegészére. f. 1883. évi szeptember hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor, a városúás tanácsstermben írásbeli akart ajánlati verseny fog tartatni, melyre vállalkozni akartókkal azzal hivatalnak meg, hogy 50 kros hőlveggel ellátott zárt ajánlatokat f. évi szeptember hó 6-ik napjárt bezárólag Kecskeméti város polgármesteri hivatalához nyújtsák be. Kijelentetik ez alkalommal, hogy a macadam útkörkolatra — anyag nélkül — 8155 frt 95 kr. a kiküldési ár; a köntöves munkára, illetve a esatorna-falak előkészítésére pedig 2955 frt 29 kr.

A mérnöki hivatal. 126 (2-2)

WIESE és TÁRSA, es. kir. szab. pénzszekrény-gyárossok. Bécs, BUDAPEST, Prága. Fiók-üzlet: Budapest, Sugárút 2. szám (Fonciér-palota). ajánlatnak elösmert kiíró készítményű tűzmentes és betörés ellen biztos pénzszekrényeket, kézi szekrények, másoló sajtók és múzarakat nagy választékban, s mérsékelt árakon. Képes árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen küldetik. Mindenemmel kapcsolódás kikérleése végett kérjük a t. közönséget, sziveskedjék több mint 20 év óta fennálló gyárunkat hasonnevű (Wiese Tivadar és társa) de újabb cégéggel öszen nem tévesztetni. 103 (20-8)

HIRDETÉSEK.

BRÁZAY KÁLMÁN
SÓSBOR-SZESZ
Készítménye
40kr
MÚZEUM KÖRÚT 23 SZ.
BUDAPESTEN

Védjegy 419. és 420. szám.

Kapható: Gyenes S. és fia, Harkay J., Molnár J., Pataky és Nyirády, Böka Zsigmond, Haecker Antal, Karácsonyi Zsigmond, Fener Jakab, Witz Gusztáv, Kátona Zsigmond és Machleid Alajos uraknál.

FIGYELMEZTETÉS.
Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitüntetett sósbor-szesz készítményem — kelendőségéről fogva — sok utánzónak lévén az utóbbi időben kivéve, elhatároztam, hogy azokon czím-jegyeimet módosítom s arra kérek nyomtatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszerszerű védjegyként a budapesti iparkamránál.

SÓSORSZESZ
gyors enyhítést eszközöl:
csúszos szagatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bűnülások stb. ellen. Fognyszűrőt szerül is igen ajánlható, a menyében a fognak fényt elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá. Szagtalan íz nyar a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos a szeszfőzésre is a hajlékjék erősítésére, a fejkörpá-képződés megakadályozására és annak elvitálására.

Ara egy nagy üvegel 80 kr., egy kisebb üvegel 40 kr.
Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizonyosossáim névsorával ellátva, minden üveghez ingyen mellékeltek.

Brázay Kálmán,
Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 23. sz.

VÉGELADÁS.
Alulírott tisztelettel hozom a n. é. közönségnek tudomására, miszerint — elhatározván magamat bútorüzletemet végleg föladni, — a saját házamban (N.-Kőrösi-útcza, 26. szám) levő **bútorraktáram összes készletéből** tökéletes **végeladást** rendezek. — Megjegyzem egyszersmind, hogy üzletemben a legszebb és legfinomabb bútorokból is, — **pamlagok, székek és támlásszékek** beborítására — kaphatók, és kívánatra teljes garnitúrát a legutányosabban készítették el, mindazáltal csak addig, míg kelmémben tartani fog.

Azon körülmény, miszerint a legjobb minőségű és a legfinomabb izlést is kielégítő bútorcikkeimet **gyári áron alul**, tehát a legutányosabban bocsátom áruba, — azon rétegre jogosít, hogy a n. é. közönség mennél tömegesebben fog b. látogatásával megfizetni.

Kecskemét, 1883. augusztus hóban. Tisztelettel
Steinwurz József,
bútorkereskedő.
121 (3—3)

Nagy bútorreladás!!
Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a helyben levő **bútor bókraktáramat kárpitos műhelylyel** egybekötve tetemesen megnagyobbítottam. Üzletemben mindennemű jó és szilárdan elkészített bútorokat folyton készletben tartok, továbbá elvállalok mindennemű kárpitos munkák átoldozását a legújabb divat szerint.

Üzletem megnagyobbítása folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy jó bútorokkal igen olcsó áron szolgálhatok.

A n. é. közönség látogatásáért és üzletem megtekintéséért eszedve

Steinbach Sándor
bútorgyáros,
cs. kir. szab. kárpitos és díszítő.
Kőrösi-útcza, Beretvay-szálloda áttellenében.
Üzlethelyiség:
Főraktár: Budapest, Ferencz József-tér 6. sz.

Egy jókarban levő **zongora** jutányos áron eladó.
Bővebbet **Hoffmann Lászárnál,** Lovardá-útcza. 134 (1—1)

Hirdetmény.
A gazdasági iskola földön termelt idej gabonaművek, nevezetesen 100 m. m. tisztabúza, 117 m. m. montagne rozs és 13 m. m. sörárpa, továbbá az erdők ligetein termelt 32 véka tisztabúza, 43 véka kétszerbúza és 335 véka rozs, nyilvános árverésen leendő eladása a 9483/1883. sz. tan. végzéssel megrendeltetvén, az árverés megtartására folyó évi **szeptember hó 4-ik napjának** délelőtti 9 órája a városház udvarára kitzetett.

Miről venni szándékozik annak kijelentésével értesítenek, hogy bánatpénzül a vételár 10%-a lesz beteendő.
Kecskemét, 1883. augusztus 27.

132 (1—1) **A gazdasági osztály.**

Sárkány Ig. bizományi bútor-csarnoka.
Budapest, Gizellátér 3. sz. I. emelet
a Deák Ferencz-útcza sarkán.

ajánlja a főváros elsőrendű bútoriparosok készítményeit. — Nagyszerű választékban találhatók, szolid, száraz anyagból készített egyszerű, úgyszintén **legizlésteljesebb és legfinomabb asztalos és kárpitos bútorok, gyári áron**, tehát jóval olcsóbban mint bárhol.

Boul-féle (fekete bronccozal kirakott) bútorok és kiváló elegáns szalంగarnitúrák atlas, selyem, bársony, jutte és Crepp szöveteiből mindig készletben tartatnak.

Mintarajz, árjegyzék és szövetminták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
104 (6—5)

Értesítés.
Van szerencsénk a tisztelt gazdaközönség és gabnakereskedő urak becses figyelmét a gőzmalunkban felállított és működésben levő legjobb szerkezetű **Tarar-trieur** gabnatisztító és választó-gépre felhívni. Ezen gép a gabnát minden idegen és kártékony növénymagtól tökéletesen megtisztítja, sőt — a nagy darabolása nélkül — az liszögöt is kiválasztja, minél fogva **a tiszta vetőmag** és kereskedelmi árú előállítására minden eddig létező ily nemű készüléknek alkalmasabb.

Dij: métermásánként 8 kr.
Tisztelettel:
136 (3—1) **Klein Testvérek.**

4303. 1883. **Újabb árverési hirdetés.**
A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Lestár Péter mint Kecskemét város polgármester végrehajtónak **Bíró Zsuzsánna** özv. Tomó Sándorné végrehajtás szerződés ellen 916 ft 95 kr. tőke s jár., és 947 ft 97 kr. tőke s járuléka iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében a kecskeméti 5874. sz. A. + 93. h.r. sz. a foglalt kisfői dűlőbeli tanya földbirtokból alperes Bíró Zsuzsánna özv. Tomó Sándornéknak bíróság 1000 ft-ra becsült B. 17. alatti egyzetekentted rész illetőge tartozásaitval együtt a 2077/1883. sz. a. hirdetmény folytán esközölt előbbi árverésnek az 1881. 60. t. ez. 187. §-a szerént hatályon kívül helyezésé mellett az 1883. évi **október hó 9-ik napján** d. e. 9 órákor, mint újabb egyetlen határozatban a kir. törvényszék telekkönyvi helyiségben megtartandó nyilvános árverésen, az egyidőben megállapított s a hivatalos órák alatt a tvi hatóságul úgy Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthet. árverési feltételek mellett eladtni fog, úgy azonban, hogy az érintett főkövész Lestár Péter, mint Kecskemét város polgármesteré által utólag megajánlott 880 ft-ra alul el nem adatik.

A venni szándékozik tartoznak a kiküldési árul szolgáló becsült 10%-át késeztében, vagy avadékképes érökpapirban a kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék 1883. augusztus 25-én tartott tvi üléséből.
Barta Henrik, Tormássy Mihály, tanácsjegyző. 137 (1—1) h. kir. törvénzi elnök.

Ház-eladás.
A budai-nagy-útczán levő **174. számú** sarokház szabadkézből eladó, mely áll négy padolt szobából, két konyhából, két éleškamrából, gabona-magtárból 1000 méro gabonaterességgel, istállóból és pinczéből.

Bővebben értekezhetni Szilágyi Ignácznál, a háztulajdonos megbizottjánál. 135 (3—1)

Árverési hirdetés.
Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenmel közlé teszi, hogy a kecskeméti kir. járáshírbő 1881. évi 2296. számú végzésével Pátkay Lajos ügyvéd felperes részére, **özv. Bujdosó Jánosné** Tóth Amália, és fia Bujdosó János p.-jász-lajos lakosok s alperesek ellen, 600 ft követeles és jár. erejűg elrendelt hitosztási végrehajtás folytán alperesektől befogalt és 1216 ft-ra becsült ingóságokra, az árverés elrendeltetvén, annak Brachfeld József felfelügyeltő részére is, a menyében árverési jogot nyert volna, alperesek lakásán leendő megtartására határidőül 1883. évi **szeptember hó 3-ik napjának** d. e. 9 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság befogalt egy tehén, lovak, sertések, gazdasági eszközök, különféle őzsi és tavasi vetések, illetve ezek termései, és egyéb takarmánynevelékből álló ingóságok a legtöbbet igényelő középpénzestés mellett, szükiség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Feliratkozott mindazok, kik az előírtveendő ingóságok vételárából a végrehajtó követeleését megfizető költségéhez tartanak jogot, a menyében részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulit kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő napotl számítatik. Kelt Kecskeméten, 1883. évi auguszt. hó 21. napján.

138 (1—1) **Lukács László,** kir. bir. végrehajtó.

KRONDORFI
Savanyu-Kút
"STEFANIA"
Koronaherczegnő forrás.
Trieszt 1882 arany érem.

Szénsavdús, égvényes természetes asztali víz.
Igen hathatósnak bizonyult a **légzési szervek és a gyomor bántalmainál.**

Kütvállalat **KAHL és TÁRSA**
Krondorffban, Karlsbad mellett.
A kecskeméti főraktár: **Pataky és Nyirády**
70 uraknál van. (12—8)

Hirdetmény.
A városi szegények élelmezésének határideje a folyó évi október hó 31-én lejárván, annak ugyancsak folyó évi november hó 1-ső napjától 1884-ik évi október 31-ik napjüig bezárólag — egy évre újból leendő haszonbérbeadása a 10,406/1883. sz. tan. végzéssel megrendeltetvén, s az árjelítés megtartására folyó évi **szeptember hó 11-ik napjának** reggeli 9 órája a gazdasági hivatalba kitzetett, mely határidőre vállalkozni akarók 300 ft bánatpénzül megjelenésre azzal hivatalnak fel, hogy s megállapított étrend és árjelítési feltételek ugyanott a hivatalos órákban addig is megtekinthetők és hogy a kitzított határidőig kellő bánatpénzül ellátott zártajánlatok is elfogadhatnak.

Kecskemét, 1883. augusztus 30.
131 (2—1) **Gazdasági osztály.**

500
szivarka
TÖLTŐ-GÉPEMME,
mely érebből igen erősen készítő, s különféle erősségben, vékony, közepű, vastag, különbség nélkül, használati utasítással együtt 65 kr. Csak akkor valódi, ha a csizemre bele van vesve.
Az én szivarka-hüvelyeim szintén három erősségben, CSAKIS a valódi!

francia-büznélküli
"Le Houblon"-papírból (tehét) vagy kukoricza-papírból (sárga) következő árakon kaphatók:
Szipka réz nélkül, sima 1000 db-ra 80
Szipka réz nélkül, elegáns aranyjegyűvel 1000 . . . 1.30
Szipka réz nélkül, sima 1 kardon 500 db-ból . . . 1.00
Szipka réz nélkül, elegáns arany, két vagy fekete jegyzű, 1 kardon 500 db-ból 1.50

II. rendű minőség, szintén főhé vagy sárga, melyet mások elrendűli képen ajánlanak: 4kr:
Szipka réz nélkül, sima 1000 darab 50
Szipka réz nélkül, elegáns aranyjegyűvel 80
Szipkával, sima 1000 darab 1.80
Szipkával és elegáns arany, két vagy fekete jegyzű, 1000 darab 2.20
Közönséges ülmögépekhez hozzá 30
Levélből megrendelőket mintavétélül vagy az üzemeg helyisége mellett ímetelődés ezalakot kapnak.

Bejegyzett végjegy.
Övást! Használati-utast megfizetésnek ezüldől minden kardon a fenti keresk. törvényszékkel bejegyzett gyár-jegyzűvel van ellátva.

Cawley & Henry párisi
francia szivarka és gépekész raktára:
Wlach Albert,
Bécs, Mariahilferstrasse 58.
94 (esüldül Praterstrasse 18.) (26—5)

10,406. 1883.
130 (2—1) **A gazdasági osztály.**

VÉGELADÁS.
Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint **czipó-**
KALAP-RAKTÁRUNK
összes árúkészletét **gyári áron alól is** végeladjuk.
125 (3—2) Tisztelettel **Spitzer és Grünblatt.**